

En værdig klub

På Gundsø Bodega betaler man ikke kontingent for at være medlem. Her betaler man kontingent per øl, man bestiller. For selvom der ikke er tale om nogen officiel klub, så hersker der på bodegaen et særligt fællesskab, hvor næstekærlighed og omsorg er i højsædet. Et fællesskab, selv den lokale præst ønsker at lære noget af.

Af Ditte Hedegaard

En kold dag i midten af marts får sognepræst Kristian Gylling et opkald fra værtshusejer Gurli Sørensen. Syre, eller Jan Schyrrer som er hans borgerlige navn, er død nogle dage tidligere, og der er denne dag kaldt sammen til en mindeceremoni klokken 13. Syre var ateist og ikke medlem af folkekirken, og der er derfor ikke nogen til at stå for dagens mindeceremoni.

Derfor bliver Kristian Gylling spurgt, om han kunne tænke sig at sige et par ord i kapellet. En mindeceremoni uden nogen til at styre slagets gang holder ikke, tænker Kristian Gylling, og derfor skynder han sig at tage præstekjolen på, hoppe ud i bilen og køre hen til kapellet.

Her bliver han mødt af omkring 35 mennesker, der alle er mødt op for at tage den sidste afsked med Syre. Iblandt dem står Syres mor, søn og svigerdatter samt den nærmeste familie. Men der er også en anden familie, der er mødt op. Familien nede fra bodegaen. De står der alle sammen, cirka 30 personer, klar til at tage den sidste afsked med et medlem af familien.

Ni måneder efter sidder 51-årige sognepræst Kristian Gylling ved hjørnebordet på Gundsø Bodega i Ågerup og tænker på denne lidt specielle dag tilbage i marts. Han har i dagens anledning smidt præstekjolen og har i stedet iført sig en sort rullekrave, sort cardigan samt samme farve læderbukser og falder dermed ikke ind i resten af klientellet denne onsdag eftermiddag på Gundsø Bodega. De moderigtige mørke hornbriller, de gestikulerende armbevægelser og hastigheden på talestrømmen er en modsætning til den ellers så tidløse og rolige stemning, der præger bodegaen denne eftermiddag.

Af to store rammer over ham med stolte avisudklip fremgår det, at denne mindeceremoni for én af stedets stamgæster langt fra er den eneste tilknytning, Kristian Gylling har til bodegaen her i Ågerup. Tværtimod.

For to år siden tog Kristian Gylling initiativ til 'Gud og Fadbamser' - et arrangement, hvor han kommer hen og holder oplæg for gæsterne på bodegaen med et kirkeligt budskab, alt imens der intenst bliver lyttet og lige så intenst bliver skyllet fadbamser ned. Det oprindelige mål med arrangementet var ganske enkelt at lære mere om livet på bodegaen.

"De ved noget om fællesskabet her på bodegaen, som jeg gerne vil lære noget af. Jeg vil gå så vidt som at sige, at vi i kirken ikke formår det fællesskab, som de formår hernede," siger Kristian Gylling.

"De er ikke fordømmende hernede, og jeg har opdaget, at de heller ikke er fordømmende over for mig som præst. Jeg er også blevet inkluderet i det her fællesskab. Hvis du ikke fordømmer, så bliver du det heller ikke. Det eneste, der udelukker én fra fællesskabet hernede, er, hvis du kommer frem med pegefingrene, eller selv fordømmer og gør dig bedre. Det er regel nummer et, det er regel nummer to, og det er regel nummer tre. Og det er jo en grundtase i kirkelig forstand, så det vil noget."

Kirkelig forstand eller ej, så blev det første arrangement med overskriften 'Venskabet over bardisken' guf for medierne – og hurtigt udsolgt. Og netop på grund af den store popularitet er det siden blevet til mere end fem arrangementer, hvor der er forskellige emner på dagsordenen – stadig med de faste ingredienser Gud og fadbamser.

En af 'de gamle'

I lang tid har Syre døjet med lungebetændelse uden at gå til lægen.

Til gengæld går han fortsat på bodegaen, som han så ofte gør. Det er også på bodegaen, at han tilbringer sin sidste tid, inden han en aften bliver så syg, at vennerne vælger at ringe til en ambulance, så han kan komme på hospitalet.

På hospitalet besøger vennerne fra bodegaen ham hver eneste dag på intensivafdelingen, inden han otte dage efter sin indlæggelse ånder ud for sidste gang. Syre dør 10. marts 2011 klokken 6 om morgenen. 56 år gammel.

Syres død var et stort tab for vennerne tilbage på bodegaen. Syre var en af 'de gamle' og én af dem, som alle kender. Selvom Syre var 'ærkeateist' med præstens egne ord, så yndede han alligevel at kalde sig selv for 'Guds far'.

Det fortæller 53-årige Sanne, som også er at finde på Gundsø Bodega denne onsdag eftermiddag. Faktisk hedder hun rigtig Susanne, men her på bodegaen går hun bare under navnet Sanne.

"Syre var min bedste ven. Jeg har kendt ham i over 20 år, så for mig var det hårdt, da han ikke var her mere. Det var rigtig hårdt," siger Sanne, der sidder beskedent for enden af baren. Her sidder hun alene og nyder en kold Tuborg og en smøg. Det har hun gjort fast i fire år.

Nogle gange bliver det til en sodavand og nogle gange til flere øl. Det er lidt afhængigt af, hvilken dag, det er.

Sanne og Syre havde mange hyggelige stunder sammen – de fleste på bodegaen, men også til jul, nytår, pinse og påske. Sanne er førtidspensionist og ser ikke sin familie. Syre så heller ikke sin familie så tit, og da de begge boede alene, tilbragte de meget tid i hinandens selskab. De spiste også tit sammen.

"Vi snakkede om alt muligt, fra problemer med kommunen til at snakke om nogle personer, man måske kunne have sagt bedre farvel til. Han holdt meget af sin søn, selvom han måske ikke viste det, som hans søn ønskede det," siger Sanne. Hun taler langsomt, men tydeligt, og de store pauser mellem sætningerne gør, at hver en sætning virker velovervejet.

Hun husker mindeceremonien som en god oplevelse. Men også urnenedsættelsen, som fandt sted et par uger senere. Her blev der igen sagt nogle pæne ord fra præsten, og vennerne fra bodegaen havde taget øl med, der respektfuldt blev hældt ud over urnen, da den var sat i jorden.

"For at sende ham ordentligt afsted," som Sanne siger.

Et syn for guderne

En anden, der har haft mange mindeværdige oplevelser med Syre på bodegaen, er Per Rossau, der sidder i midten af baren og læner sig op ad disken. Per er i starten af 50'erne, bor i Gundsø, og han kommer tit forbi bodegaen efter arbejde for at få selskab.

"Jeg græd sgu også, da jeg fik at vide, at han var død. Vores venskab begyndte for lang tid siden over sådan nogle her," siger Per, løfter sin Tuborg og fortæller én af de sjovere oplevelser sammen med Syre, der står klart i hukommelsen.

En dag for nogle år siden ligger Per derhjemme med et brækket ben, og har ikke mulighed for at komme udenfor på egen hånd. For at Per netop ikke skal ligge alene hjemme, låner Syre en kørestol fra byens plejehjem, så Per kan få en mulighed for at komme ned til sine venner på bodegaen. Aftenen er en våd én af slagsen, og det er befriende for Per endelig at komme uden for lejlighedens fire vægge.

Da Syre efter nogle gode timer skal køre Per hjemad igen i kørestolen, er humøret højt, som vejret er koldt. På et tidspunkt stopper Syre op. Det er tid til at træde af på naturens vegne. Men på vej tilbage til kørestolen bremses Syre, da han vader direkte ind i en lygtepæl. Og mens en forslået Syre ligger på jorden og ømmer sig, prøver en ihærdig Per, trods sit brækkede ben, at gøre alt for ikke at trille ned ad den bakke, hvorpå han er placeret.

”Det har været et syn for guderne,” siger Per med et smil på læben og tager en slurk af sin nye øl.

”Men sådan var Syre. Han hjalp folk, når de havde brug for det.”

Ligesom at komme hjem

Selvom Syre er væk, lever Gundsø Bodega i bedste velgående. Den lille bodega, som ligger på Butikstorvet i Ågerup 10 kilometer nord for Roskilde, byder velkommen med ordene: ’Gundsø Bodega. Stedet hvor glade mennesker mødes’. Bodegaen er den eneste i Ågerup. Landsbyen huser omkring 1.400 indbyggere.

Granguirlenderne i vinduerne vidner om, at den lille bodega allerede er i julestemning, og julepynten fortsætter i baren, hvor der hænger julehjerter og små juletræer med lys. Det todelte lokale har alt, hvad en bodega skal have. En bar, to spillemaskiner, et billardbord og vægge udsmykket med billeder, rammer og genstande, der hver især har en historie.

Det er ikke til at se, at lokalet tilbage i 60’erne dannede rammen om en grillbar, og at der sidenhen også har været frisørsalon. De sidste otte år har 68-årige Gurli Sørensen været ejer af bodegaen. Tilbage i 1972 forpagtede hun den daværende grill i tre år, og i mellemtiden har hun blandt andet arbejdet som servitrice på Gustav Wieds Vinstue inde i Roskilde, før hun i 2003 valgte at overtage bodegaen.

”Det var ligesom at komme hjem igen. Jeg kender jo alle herude,” siger Gurli.

Gurli ser yngre ud end sin alder, og hun udstråler en sjælden ro og eftertænksomhed. Hun ligner definitionen af en bedstemor med sit tynde, korte lysebrune hår, sine briller og stærke hænder, der sladrer om et langt liv i restaurationsbranchen.

Ifølge Gurli er kendetegnet ved Gundsø Bodega det stærke sammenhold, der findes blandt stamgæsterne. Både når humøret går højt, men ligeså meget, når der er brug for trøst.

”Nu er der for eksempel Kristian, som lige har mistet sin far,” siger Gurli og henviser til en ung, pæn mand, der sidder oppe i baren og taler med en pige.

”Da han kom ind i går, kunne jeg se på ham, at den var gal. Så spurgte jeg ham: ’Vil du sidde og ikke sige noget, eller vil du snakke?’ Og så kom det hele jo, og nu har jeg fået den igen i dag, og jeg får den også igen i morgen og i overmorgen. Og jeg lytter. Det er det vigtigste - det er at lytte, hjælpe og give gode råd, hvis man kan. Der er jo selvfølgelig også mange glade timer her. Men når der er sådan en sorgperiode, så er vi der også,” siger Gurli.

Selvom Gurli er den eneste ejer af bodegaen, så siger hun konsekvent ’vi’, hver gang hun refererer til bodegaen.

Også Sanne har haft sorgperioder på bodegaen, som er blevet taget godt hånd om. Det skete, da Sannes lillesøster døde for seks år siden.

”Jeg snakkede meget med Gurli om det. Det gjorde en forskel. Efter at jeg havde talt med Gurli, syntes jeg ikke, jeg havde behov for at tale med præsten,” siger Sanne.

En ting, der også bliver gjort meget ud af, er at ringe til folk, hvis de ikke har været forbi i nogle dage. Ikke for at få dem ned til en øl, men for at høre, om alt er, som det skal være.

”Hvis vi ikke har set dem et par dage, eller hvis de ikke har sagt, de ikke kommer, så ringer vi, eller også sender vi én ned for at tjekke op på dem,” siger Gurli.

”Især hvis vi ved, at de bor alene.”

Bodegaen har også en lottoklub, der årligt arrangerer ture ud af huset. Sidste år var klubben på Hven, og i sommer gik turen til Christiania. Billederne fra én af turene er sat i glas og ramme på bodegaens bagvæg med ordene ”Tur til Hven med Lotto-klubben 7. august 2010”.

Oppe i baren hænger der ikke en ramme, men en kalender med masser af flag, der indikerer stamgæsternes fødselsdage. Præstens fødselsdag er der også. Der er dog ikke nogen navne ud for flagene. Dem har Gurli i stedet samlet i en lille bog.

”Alle dem der kommer her, har deres fødselsdage i bogen. Her står, hvilket år de er født, og der er desværre også nogle af mine kunder, hvor der står, hvornår de er døde.”

Det er derfor, Gurli ved, at Syre døde 10. marts klokken 6 om morgenen.

”Det her, det er min bibel,” siger Gurli.

”Den rigtige bibel har jeg også.”

Liguster-drunkere

Trods sammenhold, fællesskab og ture med Lotto-klubben, så oplever Gurli, at der stadig er en opfattelse af, at det er en speciel slags mennesker, der går på værtshus.

”Det har ikke noget godt ry, fordi der er utroligt mange, der har den fordom, at folk sidder her fra morgen til aften, som det var for mange år siden. Det er der jo ikke nogen, der gider mere. I dag er det mere som et forsamlingshus,” siger Gurli.

”Der er mange, der har den der ‘uha, der går vi altså ikke ind, for det er nogen værre nogen, der sidder derinde.” Jeg kalder nogle af de dér damer, der har ondt i rumpen over, at folk kommer her, for liguster-drunkere. Så går de hjem og åbner en flaske rødvin i stedet og sætter sig bag ligusterhækken,” griner Gurli og bløder udtrykket lidt op:

”Det er jo ikke ondt ment, vel, det er bare sådan et udtryk, vi bruger herinde. Man kan godt sidde ved vinduet på en café og drikke en øl, men man kan ikke sidde på et værtshus og drikke en øl, for så er man drunker. Jeg kan ikke se forskellen. Men sådan er den almindelige folkeopfattelse. Og du har ikke det der sammenhold på en café. Hvis du vidste hvor mange, der har spurgt: ’Kan du ikke lige hjælpe mig med det her, kan jeg ikke lige låne en trailer’. Det er sådan noget, der foregår her, alle hjælper hinanden.”

Det var da også Gurli, der sørgede for, at bodegaen samlede 2.000 kroner sammen til Syres gravsted, og hende der arrangerede gravøl på bodegaen efter nedsættelsen af urnen. Og da præsten skulle have hjælp til at pille et stort telt ned efter et arrangement, ringede han til bodegaen og spurgte, om der var nogen, der kunne hjælpe. En halv time efter var hjælpen fundet.

”Det er det eneste sted, jeg kan få rekvireret noget,” siger Kristian Gylling med et smil.

Kontingenter

Selvom antallet af værtshuse de sidste mange år har været dalende, så håber både Gurli og sognepræst Kristian Gylling, at Gundsø Bodega kommer til at bestå mange år endnu. Gurli vil højst sandsynligt stadig være at finde bag baren om et par år, men hun er også klar over, at hun, på grund af sine 68 år ikke vil stå bag baren om ti år. Hvis bodegaen skal bestå, skal der derfor være nogen, der står klar til at overtage efter hende. Hvis ikke der er det, vil det være et stort tab for stamgæsterne, hvoraf mange, som Sanne, netop betragter bodegaen som sit andet hjem.

”Hvor skulle de ellers gå hen, hvis bodegaen ikke var her?” spørger Gurli.

Hun bakkes op af Kristian Gylling, som hylder fællesskabet på bodegaen, men som også accepterer den alkoholkultur, der naturligvis findes på et værtshus.

”Jeg kender da nogle stykker, der sidder derhjemme og drikker igennem, og det ville da være ti gange bedre, hvis de var her. Dels fordi der er noget kærlighed midt i deres misbrug, og hvis de ikke kan holde op, er der forhåbentlig også nogle af os, der prøver at hive dem i behandling, hvis det overhovedet er inden for rækkevidde,” siger han og fortsætter:

”Bodegaen her er jo en fritidsklub. Her betaler man ikke kontingent engang om måneden, her betaler man kontingent per øl. Og der er mange, der har betalt rigtig meget kontingent. Så selvom de kører på danskvand de sidste tre år af deres liv, så har de betalt, hvad de skulle. Det er lige så værdig en klub som vores idrætsforening.”

Et par hundrede meter fra Gundsø Bodega ligger Ågerups lille hvidkalkede landsbykirke. Ti meter ud for indgangen kommer man til en grøn plæne, hvor der i højre side tæt på hækken ligger en lille beskeden, grålig sten med navnet ‘Jan’. Foran stenen står et lille lys, hvor ilden er gået ud. Det er fra Sanne og Gurli.